

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
“19” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Психологія праці

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність 053 «Психологія»

Освітня програма «Психологія» (ОС «Бакалавр»)

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук
Олена ШЕВЦОВА

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Психологія праці»

Дисципліна «Психологія праці» є вибіркоvim компонентом в структурі базової психологічної освіти здобувачів ОП «Психологія». Основне призначення навчальної дисципліни пов'язане із завданням сформувати у здобувачів освіти професійну компетентність щодо психологічних закономірностей трудового процесу, психологічними вимогами до особистості працівника, а також формування навичок здійснення відповідної психологічної допомоги співробітникам організацій, іншим клієнтам. Дисципліна спрямована на ознайомлення здобувачів вищої освіти із специфікою професійної/трудової діяльності фахівців різних типів професій, соціально-психологічними особливостями етапів професіогенезу фахівця, особливостями особистісно-професійного розвитку суб'єкта праці, методикою організації психологічного супроводу суб'єктів праці на різних етапах професійного становлення; формування у здобувачів вищої освіти внутрішньої професійної мотивації, навичок професійного спілкування тощо.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>053 «Психологія»</i>	
Освітня програма	<i>Психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	6	6
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>8 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>6 год.</i>
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>106 год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення здобувачів з психологією професійного становлення суб'єктів праці, з психологічними закономірностями трудового процесу, психологічними вимогами до особистості працівника, основними підходами до психологічного супроводу співробітників на всіх етапах їх професіогенезу тощо, а також формування навичок здійснення відповідної психологічної допомоги співробітникам організацій, іншим клієнтам.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **набувають компетентностей:**

загальні компетентності (ЗК):

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики (ЗК 2);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі (ЗК 4);
- здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності (ЗК 5);
- здатність приймати обґрунтовані рішення у ситуаціях власної професійної діяльності (ЗК 6);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері (ЗК 7);
- навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті (ЗК 8);
- здатність працювати в команді, уміння організовувати роботу команди (ЗК 9);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 10);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК 11);

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології особистості (СК 1);
- здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ (СК 2);
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків людини на різних вікових етапах її розвитку, а також різних груп (у тому числі в контексті організації заходів раннього втручання (СК 3);
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел, у тому числі іншомовних (СК 4);
- здатність дотримуватися норм професійної етики (СК 10);

- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК 11).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти досягають таких **програмних результатів навчання**:

- аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПРН 1);
- розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань (ПРН 2);
- здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань (ПРН 3);
- формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника (ПРН 10);
- ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН 14);
- відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН 15);
- знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога (ПРН 16);
- демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни (ПРН 17);
- вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії (ПРН 18).

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Психологічні основи праці та професійної діяльності														
Тема 1. Становлення та розвиток наукових уявлень про психологію праці	1	8	2	2			4	8	2					6
Тема 2. Категорії «праця» та «професійна діяльність» у психології	2	8	2	2			4	8						8
Тема 3. Психологія праці: основні концептуальні підходи	3	8	2	2			4	8						8
Тема 4. Поняття про професію, трудовий пост, робоче місце	4	8	2	2			4	8						8

Тема 5. Психологічні основи класифікації професій	5	8	2	2			4	8		2			6
Тема 6. Професійна діяльність: психологічний аналіз, професіографія	6	8	2	2			4	8	2				6
Тема 7. Ефективність праці та професійної діяльності: працездатність, надійність, стресостійкість	7	8	2	2			4	8					8
Разом за змістовим модулем 1	56		14	14			28	56	4	2			50
Модуль 2. Психологія особистісно-професійного розвитку суб'єкта праці													
Тема 1. Категорія «суб'єкт праці» у психології	8	8	2	2			4	8					8
Тема 2. Професіогенез суб'єкта праці	9	8	2	2			4	8	2				6
Тема 3. Психологія професійної орієнтації суб'єкта праці	10	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Професійна адаптація та придатність суб'єкта праці	11	8	2	2			4	8		2			6
Тема 5. Психологія професіоналізму та кар'єри суб'єкта праці	12	8	2	2			4	8	2				6
Тема 6. Професійна мотивація суб'єкта праці	13	8	2	2			4	8		2			6
Тема 7. Професійна самоідентифікація та самосвідомість суб'єкта праці	14	8	2	2			4	8					8
Тема 8. Трудовий колектив як суб'єкт праці: психологічна сумісність співробітників	15	8	2	2			4	8					8
Разом за змістовим модулем 2	64		16	16			32	64	4	4			56
Усього годин	120		30	30			60	120	8	6			106

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення та розвиток наукових уявлень про психологію праці	2
2	Категорії «праця» та «професійна діяльність» у психології	2
3	Психологія праці: основні концептуальні підходи	2
4	Поняття про професію, трудовий пост, робоче місце	2
5	Психологічні основи класифікації професій	2
6	Професійна діяльність: психологічний аналіз, професіографія	2
7	Ефективність праці та професійної діяльності: працездатність, надійність, стресостійкість	2
8	Категорія «суб'єкт праці» у психології	2
9	Професіогенез суб'єкта праці	2
10	Психологія професійної орієнтації суб'єкта праці	2
11	Професійна адаптація та придатність суб'єкта праці	2
12	Психологія професіоналізму та кар'єри суб'єкта праці	2
13	Професійна мотивація суб'єкта праці	2
14	Професійна ідентифікація та самосвідомість суб'єкта праці	2
15	Трудовий колектив як суб'єкт праці: психологічна сумісність співробітників	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення та розвиток наукових уявлень про психологію праці	2
2	Категорії «праця» та «професійна діяльність» у психології	2
3	Психологія праці: основні концептуальні підходи	2
4	Поняття про професію, трудовий пост, робоче місце	2
5	Психологічні основи класифікації професій	2
6	Професійна діяльність: психологічний аналіз, професіографія	2
7	Ефективність праці та професійної діяльності: працездатність, надійність, стресостійкість	2
8	Категорія «суб'єкт праці» у психології	2
9	Професіогенез суб'єкта праці	2
10	Психологія професійної орієнтації суб'єкта праці	2
11	Професійна адаптація та придатність суб'єкта праці	2
12	Психологія професіоналізму та кар'єри суб'єкта праці	2
13	Професійна мотивація суб'єкта праці	2
14	Професійна ідентифікація та самосвідомість суб'єкта праці	2
15	Трудовий колектив як суб'єкт праці: психологічна сумісність співробітників	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення та розвиток наукових уявлень про психологію праці	4
2	Категорії «праця» та «професійна діяльність» у психології	4
3	Психологія праці: основні концептуальні підходи	4
4	Поняття про професію, трудовий пост, робоче місце	4
5	Психологічні основи класифікації професій	4
6	Професійна діяльність: психологічний аналіз, професіографія	4
7	Ефективність праці та професійної діяльності: працездатність, надійність, стресостійкість	4
8	Категорія «суб'єкт праці» у психології	4
9	Професіогенез суб'єкта праці	4
10	Психологія професійної орієнтації суб'єкта праці	4
11	Професійна адаптація та придатність суб'єкта праці	4
12	Психологія професіоналізму та кар'єри суб'єкта праці	4
13	Професійна мотивація суб'єкта праці	4
14	Професійна ідентифікація та самосвідомість суб'єкта праці	4
15	Трудовий колектив як суб'єкт праці: психологічна сумісність співробітників	4

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, проєктів, завдань самостійної роботи;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Психологічні основи праці та професійної діяльності		
Практична робота 1.	Розуміти історичні передумови, процес становлення та розвитку психології праці як наукової та прикладної галузі	10
Практична робота 2.	Розуміти сутність наукових уявлень про психологію праці, співвідношення понять «праця», «професія», «професійна діяльність»	10
Практична робота 3.	Розуміти наукові концепції різних психологічних шкіл щодо праці та професійної діяльності; сутність методів психології праці відповідно до напрямів психології (аналітичної, когнітивної, гуманістичної, діяльнісної тощо). Уміти визначати загальні цілі та завдання професійної діяльності; підбирати методи оцінювання професійної діяльності.	10
Практична робота 4.	Розуміти загальні характеристики професії, розрізняти поняття «трудовий пост» та «робоче місце». Уміти визначати взаємозв'язок між характеристиками професії та вимогами до облаштування трудового посту та робочого місця працівників.	10
Практична робота 5.	Розуміти поняття «професія», «спеціальність», «спеціалізація», принципи та критерії класифікації професій, її види; сутність та застосування методів класифікації професій. Уміти виокремлювати зміст, сферу застосування і відмінні ознаки методів класифікації професій. Уміти застосовувати методи класифікації професій на практиці та надавати загальну психологічну характеристику певним видам професій.	10
Практична робота 6.	Розрізняти головні складові професійної діяльності фахівця, знати основи професіографії як методу аналізу професійної діяльності, розуміти психологічні вимоги до здійснення професійної діяльності сучасними фахівцями. Уміти визначати основні компоненти професійної діяльності, аналізувати їх та надавати психологічну оцінку розвитку окремих компонентів в загальній структурі професійної діяльності фахівця. Уміти аналізувати та складати професіограму та психограму фахівця.	10
Практична робота 7.	Розуміти поняття працездатність, надійність, стресостійкість в контексті продуктивності праці та ефективності здійснення професійної діяльності сучасними фахівцями. Уміти визначати працездатність, надійність,	10

	стресостійкість фахівця.	
Самостійна робота до модуля 1.	Вміння аналізувати основні критерії продуктивності праці та професійної діяльності в різних видах професій	10
Модульна контрольна робота 1.		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологія особистісно-професійного розвитку суб'єкта праці		
Практична робота 8.	Розуміти категорію «суб'єкт праці» у психології, співвідношення понять «фахівець», «співробітник», «працівник». Уміти визначати та аналізувати ключові індивідуально-особистісні та діяльнісні характеристики суб'єкта праці.	10
Практична робота 9.	Розуміти поняття «професіогенез», «професійне становлення» фахівця. Знати основні етапи професіогенезу суб'єкта праці. Уміти аналізувати та надавати психологічну характеристику суб'єкту праці в залежності від етапу його професіогенезу.	10
Практична робота 10.	Уміти скласти психологічну програму професійної орієнтації суб'єкта праці на різних етапах його професіогенезу.	10
Практична робота 11.	Розуміти сутність етапу адаптації до професійної діяльності суб'єкта праці. Вміти визначати психологічні особливості адаптації до професійної діяльності суб'єкта праці, розробляти програму психологічної підтримки фахівців на етапі адаптації, здійснювати психологічний супровід співробітників в залежності від утруднень їх професійної адаптації.	10
Практична робота 12.	Розуміти сутність понять: професіоналізм особистості, професіоналізм діяльності, професіонал. Уміти надавати соціально-психологічні характеристики професіоналізму фахівців різних професій, розробляти програму розвитку професіоналізму та/або кар'єрного зростання суб'єкта праці.	10
Практична робота 13.	Вміння визначати й розвивати професійну мотивацію суб'єкта праці, розробляти програму сприяння професійній вмотивованості працівників організації, підприємства тощо.	10
Практична робота 14.	Розуміти сутність процесів професійної самоідентифікації суб'єкта праці, психологічних особливостей становлення і розвитку професійної самосвідомості та професійної Я-концепції фахівця. Уміти визначати й аналізувати особливості професійної самоідентифікації та професійної самосвідомості суб'єкта праці, розробляти психологічні програми особистісно-професійного розвитку фахівців.	10

Практична робота 15.	Розуміти соціально-психологічні характеристики трудового колективу як суб'єкта праці, знати технології сприяння розвитку психологічної сумісності співробітників організації. Уміти планувати та проводити програми психологічної підтримки розвитку трудового колективу як суб'єкта праці, зокрема, згуртованості, командоутворення, сприятливого психологічного клімату в колективі тощо.	10
Самостійна робота до модуля 2.	Вміння складати програму психологічного супроводу суб'єкта праці в залежності від запиту.	10
Модульна контрольна робота 2.		10
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Всього за курс		(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654).
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Психологія праці» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn:

Шевцова О.М. Психологія праці: ЕНК [для студентів спеціальності «Психологія»]. К.: НУБіП, 2026. <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3649>

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Кокур О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2012. 200 с.
2. Мазяр О. В, Кириченко В. В. Психологія праці: модульний курс. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2014. 190 с.
3. Малхазов О. Р. Психологія праці: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2010. 208 с.
4. Самолюк Н. М. Фізіологія і психологія праці: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2013. 330 с.
5. Щербакова І. М., Стадник Г. А. Психодіагностика професійного самовизначення особистості: навч.-метод. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 324 с.

Допоміжна література

1. Барчі Б.В. Психологічний супровід безробітних у виборі професії. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія.* 2015. Вип. 220. С. 228-235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnauped_2015_220_37/
2. Василенко М., Шевцова О. М. Стресостійкість в контексті професіоналізму юристів. *Майбутнє психології в умовах сучасної України:* матер. Всеукр. науково-практ. конфер. (23 травня 2024 р., м. Київ), С. 42-43.
3. Григорян М.Г., Шевцова О. М. Креативність як чинник професіоналізму у фахівців творчих професій. *Майбутнє психології в умовах сучасної України:* матер. Всеукр. науково-практ. конфер. (23 травня 2024 р., м. Київ), С. 49-50.
4. Кириленко Т.С., Іваненко Б.Б. Психологічні особливості переживання втрати роботи в умовах карантину. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія.* Том 31 (70) № 4. 2020. С. 65-72. <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.4/09>
5. Ніколаєва Є. А., Шевцова О. М. Особливості професійної самосвідомості майбутніх психологів. *Профорієнтація: стан і перспективи розвитку:* збірник матеріалів XVI Всеукраїнських психолого-педагогічних читань, присвячених пам'яті доктора педагогічних наук, професора Федоришина Бориса Олексійовича / за ред. Н. В. Павлик. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. ZENODO. 2026. С. 55-58. <https://doi.org/10.5281/zenodo.20618623>
6. Організаційна психологія та психологія праці: опорний конспект лекцій для

здобувачів перш. (бакалавр.) рівня вищої освіти спец. 053 «Психологія» освіт.-проф. програми «Психологія бізнесу та дизайн мислення» / уклад.: М. Є. Лещенко, Г. Л. Чепурна. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2025. 137 с.

7. Психологія праці та інженерна психологія: навч. посіб. для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності 053 «Психологія». 2-ге вид., перероб. і доп. / укладач О.С. Юрков. Мукачєво: МДУ, 2018. 187 с.

8. Психологія праці: навч. посібник: для здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня зі спеціальності 015 - Професійна освіта (015.37 Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології); за ред. Є. Л. Скворчевської; Держ. біотехнол. ун-т; Харків, 2022. 160 с.

9. Сорокіна О. А., Шевцова О. М. Рефлексія у структурі професійного самовизначення майбутніх психологів. *Теорія і практика сучасної психології*. 2019. № 1. Т.2. С. 118-122.

10. Шевцова О.М. Професійна Я-концепція фахівця: теоретичний аналіз проблеми категоріального визначення. *Вісник післядипломної освіти*: зб. наук. праць. Вип. 12. К.: Геопрінт, 2009. С. 310-316.

11. Шевцова О. М. Психологічна характеристика рівнів розвитку професійної Я-концепції фахівця. *«Be smart!»*: матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу педагогів та психологів, 17-18 лютого 2015, м. Женева (Швейцарія). Т. 2. С. 197-202.

12. Шевцова О. М. Розвиток аутопсихологічної компетентності майбутніх фахівців соціономічної сфери засобами акмеологічних технологій. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*: збірник наук. праць / ред.кол. : О.Є. Блинова (гол.ред.) та ін. Вип. 2. Т. 2. Херсон : вид-во ХДУ, 2018. С. 114-119.

13. Шевцова О. М. Професійна Я-концепція як метареzультат розвитку аутопсихологічної компетентності майбутніх фахівців. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія «Психологічні науки»* : збірник наук. праць. Вип. 2(20), листопад 2018. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2018. С. 91-95.

14. Шевцова О. М. Психологічні аспекти професійного розвитку майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей при поєднанні навчання і праці. *Майбутнє психології в умовах сучасної України*: матер. Всеукр. науково-практ. конфер. (23 травня 2024 р., м. Київ), С. 146-148.

15. Шевцова О. М., Белікова Т. О. Психологічні чинники успішної адаптації молоді до першого робочого місця. *Improvement of all branches of science: digitalization, challenges, interdisciplinary integration*: матер. XXIII Міжнар. науково-практ. конфер. (08-10 червня 2026 р., м. Софія (Болгарія), С. 276-280.

16. Шевцова О. М., Лозицький Д. Кар'єрна невизначеність як стресогенний фактор у майбутніх психологів. *Роль психології в сучасному світі*: матер. Міжнар. науково-практ. конфер. (09 грудня 2025 р., м. Київ), Київ: НУБіП України, С. 74-76.

17. Шевцова О. М., Собчук А. В. До проблеми професійного самовизначення

студентів в умовах стресу. *Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу*, до 125-річчя Національного університету біоресурсів і природокористування України: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (25-26 травня 2023 р., м. Київ), секція 4: *Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів*. Київ: НУБіП України, 2023. С. 79-80.

18. Шевцова О. М., Полтавець Т. О. Розвиток наукової кар'єри на етапі професійної підготовки фахівця та менторство. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: матер. ХІІІ Міжнар. науково-практ. конфер. (07 квітня 2024 р., м. Пештера (Болгарія)), С. 171-173.

19. Шевцова О. М., Прохоренко Я. С. Змістові та структурні аспекти комунікативної компетентності як складової професійних якостей майбутніх психологів. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. К.: НУБіП України. Т. 14, № 3, 2023. С. 143-150.

20. Шевцова О. М., Сарнавська В. Внутрішньоособистісний конфлікт як чинник професійної невизначеності у студентів ЗВО. *Психологія особистості й суспільства у вимірах війни і миру*: матер. Всеукраїнської науково-практ. конфер. (22 травня 2025 р., м. Київ (Україна)), С. 75-76.

21. Шевцова О. М., Чернецька А. І. Креативність як чинник продуктивності фахівців у творчих професіях. *Освіта сьогодення: життєтворчість як основа національного відродження та єдності*: матер. міжнар. науково-практ. конфер. (17 жовтня 2024 р., м. Запоріжжя), С. 163-165.

22. Шевцова О. М., Черниш Д. Психологічні особливості професійної самоідентифікації у сучасної молоді. *Психологія особистості й суспільства у вимірах війни і миру*: матер. Всеукраїнської науково-практ. конфер. (22 травня 2025 р., м. Київ (Україна)), С. 59-60.

23. Шевцова О. М., Усова О. В. Психологічні особливості професійної самоактуалізації дорослих в умовах їх фахової переорієнтації. *World trends in the development of modern scientific trends*: матер. ХІ Міжнар. науково-практ. конфер. (10-12 листопада 2025 р., м. Мюнхен (Німеччина), С. 188-191.

24. Щербакова І. М. Психологія праці: теоретичні і методологічні основи наукових досліджень: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 144 с.

25. Яковенко В.Г. Психологія праці в управлінні персоналом. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. № 57, 2017. С.164-168.
<https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i57.101611>

Інформаційні ресурси

Баклицький І.О. Психологія праці: підручник онлайн. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/530-psihiologiya-prats-baklitskiy-o.html> (Дата звернення: 20.05.2026 р.).

Загальні характеристики психології праці: підручник для студентів онлайн: URL: https://stud.com.ua/64955/psihiologiya/zagalna_harakteristika_psihiologiyi_pratsi (Дата звернення 20.05.2026 р.).

Психологія праці: навчальні матеріали онлайн. URL:
https://pidru4niki.com/1584072011614/psihologiya/psihologiya_pratsi (Дата звернення:
20.05.2026 р.).